

SKRACANIE ŁAŃCUCHÓW DOSTAW I ROZWÓJ LOKALNEJ PRODUKCJI ŻYWNOSCI

Wspólna Polityka Rolna po 2027r. ? Jak to zrobić?

Senat, 30 czerwca 2026 r.

**dr Paulina Sobiesiak-
Penszko
Katarzyna Banul-
Wójcikowska**

Instytut Strategii Żywnościowych Grunt

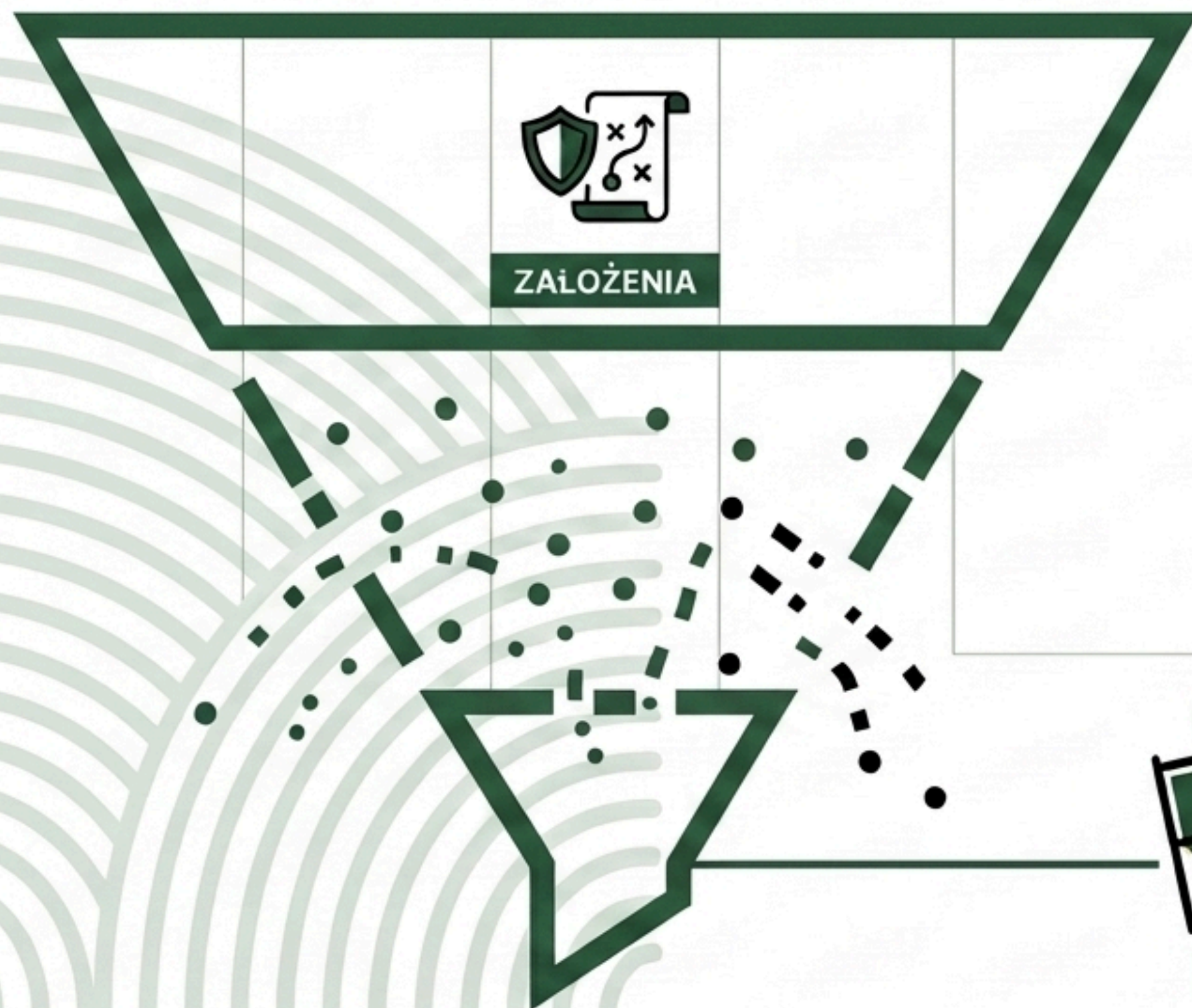
Instytut Strategii Żywnościowych „Grunt” to niezależny think tank, który dostarcza wiedzę, narzędzia i wsparcie na rzecz transformacji systemów rolno-spożywczych, ochrony środowiska oraz zrównoważonego rozwoju.

instytutgrunt.org

[NEWSLETTER: Żywność, rolnictwo i my.](#)

Diagnoza stanu obecnego: Rozbieżność między potencjałem a realizacją

PS WPR 2023–2027 trafnie diagnozuje znaczenie krótkich łańcuchów dostaw (KŁD) dla pozycji rolników i odporności systemu żywnościowego.

System wsparcia jest jednak rozproszony i nie tworzy spójnej ścieżki rozwoju lokalnych rynków żywności. Wsparcie koncentruje się przede wszystkim na przygotowaniu produktu do sprzedaży, a nie na zapewnieniu trwałego dostępu do rynku.

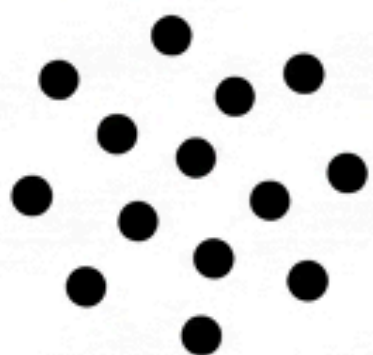
REALIA

Dotychczasowa realizacja interwencji wskazuje na bardzo niski poziom osiągnięcia zakładanych rezultatów. Wskaźnik R.10 - "Lepsza organizacja łańcucha dostaw" osiągnął 0,00001% zamiast planowanych 0,26%, a wsparcie otrzymało 8 z planowanych 3 661 gospodarstw.

Filozofia wsparcia:

Model opiera się na „naprawianiu rolnika” (skupienie na jednostce), zamiast na przebudowie całego rynku. Krótkie łańcuchy dostaw traktowane są jako nisza, a nie alternatywny, pełnoprawny kanał.

Fragmentacja

Rozproszenie instrumentów i fragmentacja interwencji.

Brak zintegrowanej ścieżki wsparcia dla producentów.

Skupienie na przygotowaniu produktu zamiast dostępie do rynku.

Infrastruktura

Brak lokalnej mezoinfrastruktury organizującej przepływ żywności.

Iluzja technologiczna: cyfryzacja nie zastąpi fizycznej logistyki i organizacji lokalnych rynków.

Współpraca

Zbyt wysokie wymagania formalne.

Niedostateczne wsparcie w krytycznym etapie budowania współpracy i projektów pilotażowych.

Silne bariery społeczne z powodu braku infrastruktury współpracy.

Inwestycje w Gospodarstwie

Dominujące wsparcie.
Poziom pojedynczego gospodarstwa rolnego.

LUKA SYSTEMOWA - MEZOINFRASTRUKTURA

1. Centra agregacji podaży (Food huby)
2. Magazyny i chłodnie
3. Wspólna logistyka i transport
4. Komplektacja i obsługa zamówień
5. Koordynacja sprzedaży

Rynek i Odbiorcy

Odbiorcy instytucjonalni,
gastronomia, rynki lokalne.

Konsekwencja: Bez infrastruktury pośredniej (mezoinfrastruktury) krótkie łańcuchy dostaw pozostają niszową formą sprzedaży, zamiast stać się trwałym elementem lokalnego systemu żywnościowego.

Rekomendacje

1

Zintegrowana Ścieżka:

Stworzenie spójnej linii wsparcia dla KŁD (od produkcji po sprzedaż).

2

Przesunięcie Akcentów:

Transfer środków z inwestycji w gospodarstwie na organizację wspólnego rynku.

3

Budowa Mezoinfrastruktury:

Priorytetowe finansowanie food hubów, centrów agregacji i wspólnej logistyki.

4

Zamówienia Publiczne:

Wykorzystanie instytucji publicznych jako dźwigni i stabilnego rynku zbytu.

5

Finansowanie Partnerstw:

Wsparcie finansowe dla samego etapu budowania elastycznych, lokalnych kooperacji.

6

Edukacja i Doradztwo:

Wzmocnienie rynkowego i organizacyjnego doradztwa dla rolników.

Nowy Paradygmat: Od niszy do bezpieczeństwa żywnościowego

DOTYCHCZASOWE PODEJŚCIE

Niszowy instrument dla
wybranych gospodarstw.

Wspieranie pojedynczych
producentów rolnych.

Środki WPR funkcjonujące
w izolacji.

REKOMENDOWANE PODEJŚCIE

Kluczowy element polityki
bezpieczeństwa żywnościowego.

Budowa zintegrowanych, lokalnych
systemów żywnościowych.

Synergia środków WPR z funduszami
krajowymi i aktywna rola samorządów.

Skuteczna polityka wymaga przejścia od projektów indywidualnych do myślenia systemowego.

Kontakt

dr Paulina Sobiesiak-Penszko
Katarzyna Banul-Wójcikowska

p.sobiesiak@instytutgrunt.org
k.banul@instytutgrunt.org

koalicja żywa ziemia

**Instytut Strategii
Żywnościowych
Grunt**

